

Sygn. akt II AKz 644/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA – Marzanna A. Piekarska - Drązek (spr.)

Sędziowie: SA – Barbara Lubańska - Mazurkiewicz

SA – Rafał Kaniok

Protokolant – st. sekr. sąd. Beata Brożyna

przy udziale Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej - Tomali

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko K. S. i T. W.

skazanym za przestępstwo z art. 197 § 1 i 3 pkt 1 k.k. w zb. z art. 197 § 4 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę K. S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w. W.

z dnia 27 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II AKa 267/13

w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a :

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie w części, w której przedłużono stosowanie tymczasowego aresztowania wobec K. S. do dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w. W. przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec K. S. i T. W. na dalszy okres 3 miesięcy, tj. do dnia 30 listopada 2013 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca K. S. zarzucając naruszenie przepisów postępowania w postaci:

1. art. 258 § 1 pkt 1 i 2 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 253 k.p.k. polegające na przedłużeniu stosowania wobec oskarżonego K. S. tymczasowego aresztowania w oparciu o te same przesłanki, na podstawie których zostało ono zastosowane przeszło rok temu (23 grudnia 2011 r.) i wielokrotnie przedłużane, mimo że powołane przez Sąd przesłanki mogły uzasadniać tymczasowe aresztowanie jedynie na początkowym etapie jego stosowania, przesłanka grożącej oskarżonemu surowej kary jest przesłanką stricte procesową, nie zaś poprzedzającą tę karę zatem winna być rozważana w kontekście zapobiegania zakłócaniu postępowania, a wobec zakończenia postępowania przed sądem I instancji, całkowitą zmianą sytuacji procesowej oraz brakiem jakichkolwiek symptomów wskazujących na możliwość bezprawnego utrudniania przez oskarżonego postępowania apelacyjnego czy też wykonawczego, dalsze stosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego nie znajduje żadnego uzasadnienia procesowego;

2. art. 258 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 253 k.p.k. polegające na przedłużeniu stosowania wobec oskarżonego K. S. tymczasowego aresztowania, uzasadnione możliwością bezprawnego wpływania na przebieg postępowania poprzez ukrywanie się przed wymiarem sprawiedliwości, pomimo że oskarżony na żadnym etapie postępowania nie przejawiał zamiaru bezprawnego wpływania na postępowanie, nie ukrywał się, współpracował z prokuraturą i Sądem składając obszernie wyjaśnienia, a tym samym przejawiał prawidłową postawę względem toczącego się postępowania;

3. art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 275 § 1 i 2 k.p.k. polegające na przedłużeniu stosowania wobec oskarżonego K. S. tymczasowego aresztowania, mimo że dla zabezpieczenia tych aspektów postępowania, które zgodnie ze skarżonym postanowieniem tymczasowe aresztowanie ma chronić, wystarczającym byłoby zastosowanie środków o charakterze wolnościowym w postaci dozoru policji z obowiązkiem zgłaszania się do organu dozoru oraz zakazem opuszczania określonego miejsca pobytu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nie przedłużanie stosowania wobec K. S. tymczasowego aresztowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Błędne jest stanowisko obrońcy K. S., iż przedłużenie tymczasowego aresztowania Sąd I instancji oparł na tych samych przesłankach, które stanowiły podstawę zastosowania tego środka. Podstawę prawną przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania wobec skazanego w chwili orzekania stanowi przepis art. 258 § 2 k.p.k. – z uwagi na wysokość kary pozbawienia wolności wymierzonej K. S. nieprawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w. W. z dnia 1 lutego 2013 r. (...). Wyrokiem tym K. S. został skazany na karę 5 lat pozbawienia wolności. Sam fakt orzeczenia surowej kary w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k. nosił w sobie elementy realnej obawy zakłócania przez skazanego prawidłowego toku dalszego postępowania.

W takiej sytuacji, gdy z woli ustawodawcy wprowadzono w art. 258 § 2 k.p.k. domniemanie, że koniecznym było zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania właśnie poprzez tymczasowe aresztowanie osób nieprawomocnie skazanych na surowe kary nie ma potrzeby dalszego szczegółowego wykazywania, że osoby te mogą ukrywać się lub też w inny sposób utrudniać postępowanie. Nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja obrońcy, iż w miarę trwania tymczasowego aresztowania istnieje ograniczona możliwość powoływania się na szczególne przesłanki stosowania tego środka. Skarżący najwyraźniej nie dostrzega, iż do momentu wydania nieprawomocnego wyroku skazującego oskarżonemu K. S. groziła jedynie hipotetycznie surowa kara na podstawie ciężącego na nim zarzutu. W chwili orzekania o przedłużeniu tymczasowego aresztowania wymiar kary w postaci 5 lat pozbawienia wolności jawił się już jako wysoce realny. W przypadku K. S., a także T. W. przesłanka określona w art. 258 § 2 k.p.k. nie osłabła, a wręcz przeciwnie – zyskała na aktualności.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut obrońcy dotyczący naruszenia art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. ponieważ podane w tych przepisach przesłanki tymczasowego aresztowania w rzeczywistości nie zostały wskazane jako podstawy prawne przedłużenia tymczasowego aresztowania.

Należało podzielić zatem stanowisko Sądu I instancji, iż w chwili orzekania dla zabezpieczenia prawidłowego i niezakłóconego toku dalszego postępowania, koniecznym było – wbrew twierdzeniom skarżącego – stosowanie wobec K. S. tymczasowego aresztowania, albowiem pozostałe środki zapobiegawcze o nieizolacyjnym charakterze nie były wystarczające do osiągnięcia tego celu.

Wyrokiem z dnia 23 września 2013 r., w sprawie (...), Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w. W. z dnia 1 lutego 2013 r., skazujący K. S. na karę 5 lat pozbawienia wolności. Wyrok z tą chwilą stał się prawomocny i wykonalny. Zgodnie z art. 9 § 2 k.k.w. wyrok stał się wykonalny z chwilą uprawomocnienia, to jest z chwilą jego ogłoszenia (23 września 2013r.); „ **Z chwilą uprawomocnienia się wyroku orzeczone w nim kary podlegają wykonaniu. Tymczasowe aresztowanie traci ten charakter z chwilą prawomocności**

wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności i od tej chwili przekształca się w karę pozbawienia wolności. ... Skazany pozbawiony wolności nie jest już tymczasowo aresztowany lecz rozpoczął odbywanie kary.” – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 1984r., sygn. I KR 37/84 (OSNKW 1984/11 – 12/125).

O zmianie statusu osoby tymczasowo aresztowanej na status osoby skazanej decyduje fakt prawomocności wyroku, a nie czynności administracyjne związane ze skierowaniem wyroku do wykonania. Czynności te w Sądzie Odwoławczym winny ograniczyć się do niezwłocznego przekazania Dyrekcji jednostki penitencjarnej, w której przebywa skazany odpisu prawomocnego wyroku – zgodnie z § 316 ust. 2 Rozporządzenia MS z 23.II.2007r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych. Czyniąc zadość Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 2 października 2012 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania..... § 84 Sąd Apelacyjny przesłał także nakaz przyjęcia, zaś żeby ukazać wyraźnie sytuację prawną skazanego, przesłał nadto poświadczoną kserokopię wyroku Sądu I instancji. Dokumenty te stanowią niezbędną i wystarczającą podstawę do wprowadzenia do wykonania kar i ustania z mocy prawa środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

W dniu 24 września 2013 r. doręczono Dyrektorowi Aresztu Śledczego W. – S. wskazane dokumenty, co oznacza, że środek zapobiegawczy zmienił się z mocy prawa w karę. Dalsze czynności w postępowaniu wykonawczym, które podejmie Sąd wykonania wyroku, to jest Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 11 § 2 k.k.w. nie mogą powodować trwania tymczasowego aresztowania w realiach niniejszej sprawy, gdyż byłoby to sprzeczne z podstawami stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego. Czynności stricte administracyjne związane z obowiązkiem przesłania Dyrektorowi Aresztu Śledczego szeregu dodatkowych informacji i dokumentów wymaganych w dalszym postępowaniu wykonawczym nie stanowią podstawy do utrzymywania tymczasowego aresztowania w czasie ich wykonywania. Wprawdzie zgodnie z art. 249 § 4 k.p.k. można stosować środki zapobiegawcze, aż do chwili rozpoczęcia wykonania kar lecz żadna z podstaw art. 258 k.p.k. nie obejmuje sytuacji, gdy karę pozbawienia wolności można i należy wykonać w sposób wyżej opisany, nieomal natychmiast po ogłoszeniu wyroku Sądu odwoławczego utrzymującego w mocy wyrok skazujący na karę pozbawienia wolności.

Taka sama sytuacja prawna odnosi się do skazanego T. W., który wykonuje karę pozbawienia wolności od chwili uprawomocnienia się wyroku. Objęcie go niniejszym postanowieniem jest zbędne, ponieważ zmiana tymczasowego aresztowania w wykonywaniu kary w stosunku do osób osadzonych następuje z mocy prawa i nie wymaga dodatkowych orzeczeń lub zarządzeń Sądu.

Z tych powodów Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.